

(J-S). Na lobanjah so bili ostanki brona-stih venčkov z obeski. Pod temi skeleti je ležal v gl. 1—1.20 m skelet, ki je že obrnjen stran od cerkve (S-J). Tik nad sterilno plastjo v gl. 1.40 m je bil manjši obdelan kos kremenjaka. V neodkopani steni sonde smo videli skelet v smeri Z-V, ki ga nismo odkopali.

Drugo sondo smo izkopali na s. strani cerkve pravokotno na taborsko obzidje v obliki črke L, š. 1 m in s. po 4 m dl. kraki. Tudi tu so bile do gl. 0.40 m raztrese-ne in razbite človeške kosti z ostanki krst, vendar nekoliko manj. V gl. 0.50 m pa so bili 3 otroški skeleti z ostanki krst ter podobnimi obeski, kot smo jih našli že v sondi na j. strani cerkve. V delu sonde, ki je bil bližji taborskemu obzidju, je bilo več ruševinske plasti in manj ostankov skeletov. Poleg ostankov skeletov smo v tej sondi našli zid s prizidkom neke starejše stavbe, ki je potekal v smeri V-Z, vzporedno z današnjo cerkvijo. Ob zidu je bila debelejša plast žganine z redkimi ostanki keramike ter kosi skрила, nekdanje strehe stavbe, ki jo je po teh znamenjih sodeč uničil požar. Tu smo še v gl. 0.70 m našli ostanke otroškega skeleta z obeski in venčkom na glavi. Sonda je bila izkopana do gl. 1.40, kjer je ležal skelet z lego Z-V. Zaradi pomanjkanja časa in nevarnosti posipavanja skeleta nismo odkopali in sonde nismo izkopali do sterilne plasti. Izkopno polje bo treba še precej povečati.

Sondi se, četudi le malo oddaljeni, razlikujeta. V prvi vse kaže na poznejše prekope, ki so stratigrafijo uničili. Ohranjena bo le v globini nad samo sterilno plastjo. Seveda pa bo treba za dokončne ugotovitve odkriti večje površine. Sonda na s. strani pa kaže z ostanki arhitekture na starejšo stavbo, mogoče cerkev, ki so jo v 15. stol. požgali Turki. Na požar kažejo ostanki žganine z ruševinsko plastjo. Delno odkriti skelet na dnu sonde pa s svojo smerjo izpričuje starejši pokop. — M. U.

GRADIŠČE NAD PIJAVO GORICO.

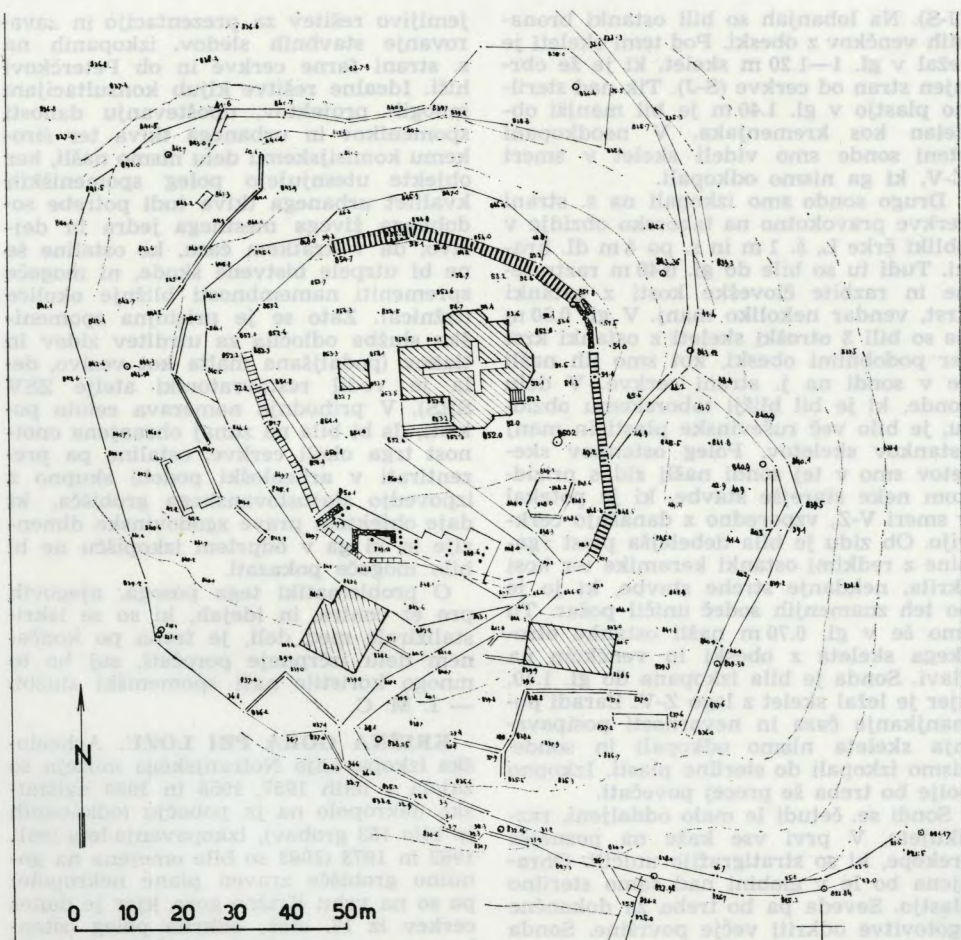
Po pripovedi Jamnik Franca, Gradišče 8, so med zadnjo vojno pri izkopu grobne jame za pokop ob z. steni cerkve zadeli na ostanke okostij, ki so imeli pridane keramične lončke oz. črepinje. Jama je še danes opazna za cerkvijo sv. Primoža in Felicijana v Gradišču. — M. S.

KRANJ. V letu 1972. in 1973. sta Gorenjski muzej in ZSV Kranj ob sodelovanju ZSV SRS iskala vsestransko spre-

jemljivo rešitev za prezentacijo in zavarovanje stavbnih sledov, izkopanih na s. strani farne cerkve in ob Peterčkovi hiši. Idealne rešitve kljub konsultacijam mnogih projektov, upoštevanju danosti spomenikov in urbanega tkiva ter širokemu komisijskemu delu nismo našli, ker objekte utesnjujejo poleg spomeniških kvalitet urbanega tkiva tudi potrebe sodobnega živega mestnega jedra in dejstvo, da v kratkem času, ko ostaline še ne bi utrpeli bistvene škode, ni mogoče spremeniti namembnosti bližnje okolice (tržnica). Zato se je pristojna spomeniška služba odločila za utrditev zidov in tlakov (podaljšana malta kot vezivo, dela je vodil restavratorski atelje ZSV SRS). V prihodnje namerava celoto pokriti, da bi bila na zunaj ohranjena cnostnost trga okoli cerkve, ostaline pa prezentirati v arheološki podobi skupno z izpovedjo staroslovanskega grobišča, ki daje objektom prave zgodovinske dimenzije in ki ga v odprtem izkopišču ne bi bilo mogoče pokazati.

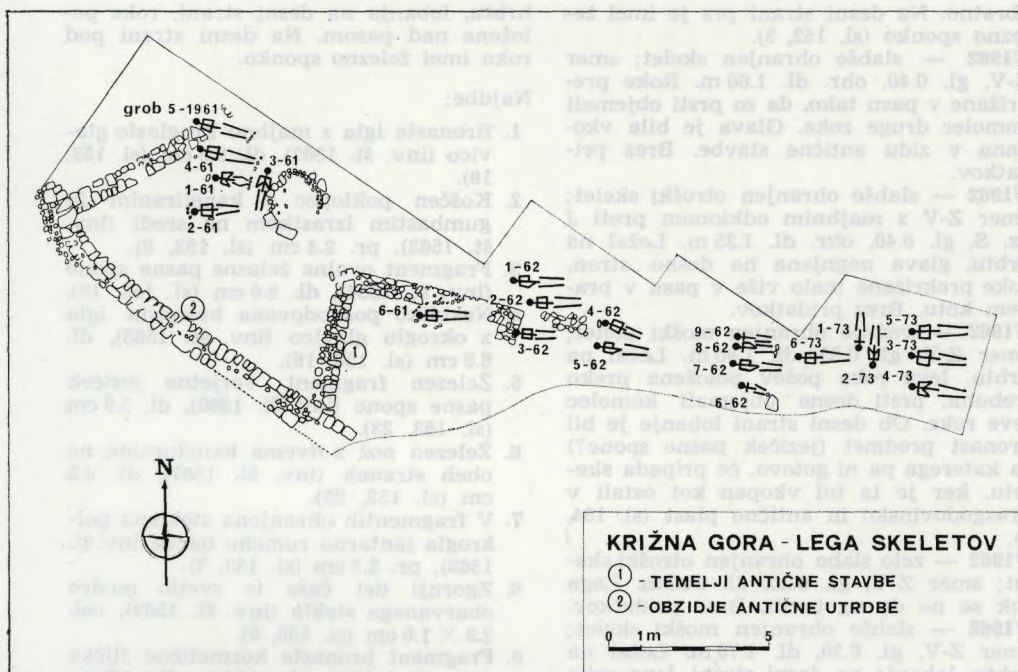
O problematiki tega posega, njegovih pro et contra, in idejah, ki so se izkristalizirale med deli, je treba po končanem delu izčrpnije poročati, saj bo to mnogo koristilo naši spomeniški službi. — I. M. C.

KRIŽNA GORA PRI LOŽU. Arheološka izkopavanja Notranjskega muzeja so zajela v letih 1957, 1958 in 1959 halštatsko nekropolo na jz. pobočju (odkopanih je bilo 153 grobov), izkopavanja leta 1961, 1962 in 1973 (1963 so bila omejena na gomilno grobišče zraven plane nekropole) pa so na vrhu Križne gore, kjer je danes cerkev iz 17. stol., odkrila poleg ostankov prazgodovinskega gradišča tudi obzidje antične utrdbe, zidove antičnih stavb in druge predmete antičnega izvora (sl. 147a). Obseg antične utrdbe, ki je zajemala neravno planoto samega vrha, kjer je danes cerkev, je 213 m. Obzidje je ohranjeno v d. 135 m (obširnejše poročilo o odkopu prazgodovinske naselbine in antične utrdbe je v katalogu Križne gore, str. 63ss). Pri izkopavanjih na vrhu pri cerkvi pa smo že od vsega početka zadevali na srednjeveške skelete, in sicer na j. strani cerkve, medtem ko jih na drugih straneh ni bilo. V letu 1961 smo odkopali 6 grobov, od katerih so bili štirje pokopani v eni vrsti v smeri Z—V (gl. 1, 2, 4, 5), groba 4 in 5 sta bila z zgornjim delom vkopana v antični zid, grob 3 pa je bil vkopan poleg venca kamnov vprašljivega pomena s. od obzidja v sme-

ri S—J, s pogledom proč od cerkve. Grob 6 je bil delno vkopan v s. zid antične stavbe, katere j. stena je bilo obzidje, ki pa je naprej proti V uničeno. V letu 1962 smo odkopali 9 skeletov, ki so ležali v vrstah po 3, 2 in 4 skeleti, vsi so imeli smer Z-V, nekateri z manjšimi odkloni. Skelet 3 je bil delno vkopan v v. zid antične stavbe. V letu 1973 smo odkopali nadaljnjih 6 skeletov, ki so ležali v vrsti v smeri V-Z, dva pa J-S, prva, obrnjena k današnji cerkvi. Pri grobovih ni bilo moč ugotoviti prave grobne jame — najbrže je tudi ni bilo. Vsi so bili vkopani v plast temne prsti, v kateri so bili tako prazgodovinski kot antični predmeti, največ je bilo keramike. Nekateri pa so bili vkopani v zidove antičnih stavb, odkritih na jz. strani cerkve. To kaže, da so

bile stavbe že razrušene, ko so pokopavali te mrtvece. Vsi odkriti grobovi so bili na lahno viseči ravnici j. (JZ) od cerkve, katero je omejevalo obzidje antične utrdbе, danes na tej strani že več ali manj uničeno (sl. 147b). Sonde so bile izkopane tudi na v. in z. strani cerkve, kjer pa skeletov nismo našli. Mogoče so jih povsem uničili pri gradnji cerkve, saj je bilo na splošno zelo malo zemlje, mestoma je bila že pod rušo živa skala, na s. strani cerkve pa je le-ta vidna že na sami površini. Zato so bili tudi vsi grobovi zelo plitvi oziroma takoj pod površjem. Grobovi so bili najbrž še tudi proti J od današnjih, vse do obzidja, bili pa so z njim vred uničeni, za kar govorijo najdbe človeških kosti (razbitih) na samem robu ravnice.

Sl. 147 a, b Križna gora, Str. 218: vrh s cerkvijo, sondami, grobovi antičnim obzidjem in stavbami. Zgoraj: sonda z antičnim obzidjem in skeleti

Fig. 147 a, b Križna gora. (P. 218) Plan of the summit with the church, of the trial trenches graves, ancient enclosure and buildings. (Above) Plan of the burial complex and the ancient walls

Grobovi:

1/1961 — srednje ohranjen otroški skelet; smer Z-V, gl. 0.40, dl. 1.2 m. Ležal na hrbtu, levica položena na prsi, desna manjka. Ob koncu hrbtenice železna spina (sl. 152, 1).

2/1961 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.36, ohr. dl. 1.45 m. Ležal na hrbtu, lobanja na desnem sencu, roke prekrizane tako, da dlan ene roke prehaja komolec druge. Za glavo in ob pasu nekaj kamnov. Brez pridakov.

3/1961 — srednje ohranjen skelet; smer S-J, gl. 0.35, ohr. dl. 1.40 m. Ležal na hrbtu, roke prekrizane tik pod brado v obliki narobe obrnjene črke V. Brez pridakov.

4/1961 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.40, dl. 1.85 m. Ležal na hrbtu, lobanja na desni strani, roke položene na trebuhu druga nad drugo, vendar ne prekrizane oz. sklenjene. Delno je bil vkopan (glava) v antični zid. Brez pridakov.

5/1961 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.30, dl. 1.85 m. Ležal na hrbtu, lobanja na desni strani, roke niso več ohranjene v celoti. Grob je bil vkopan v zgornji polovici v antični zid in je ležal v vrsti z grobovi 1, 2 in 4. Na prsih je imel železno sponko (sl. 152, 4).

6/1961 — sorazmerno ohranjen skelet; smer Z-V, gl. 0.5, dl. 1.68 m. Ležal na hrbtu, roke prekrizane v pasu. Severna polovica skeleta je bila vkopana v zid antične stavbe. Na desni roki je imel bronast prstan (sl. 152, 8).

1/1962 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.40, dl. 1.75 m. Desno roko je imel položeno preko trebuha, leva pa je objemala komolec desne roke. Na desni strani prsi je imel železno sponko (sl. 152, 10).

2/1962 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.30, dl. 1.85 m. Ležal na hrbtu, roke v pasu prekrizane tako, da so prsti ene objemali komolec druge in

obratno. Na desni strani prs je imel železno sponko (sl. 152, 3).

3/1962 — slabše ohranjen skelet; smer Z-V, gl. 0.40, ohr. dl. 1.60 m. Roke prekrizane v pasu tako, da so prsti objemali komolec druge roke. Glava je bila vkopana v zidu antične stavbe. Brez pridatkov.

4/1962 — slabše ohranjen otroški skelet; smer Z-V z majhnim odklonom proti J oz. S, gl. 0.40, ohr. dl. 1.35 m. Ležal na hrbtu, glava nagnjena na desno stran, roke prekrizane malo više v pasu v pravem kotu. Brez pridatkov.

5/1962 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.35, dl. 1.85 m. Ležal na hrbtu, leva roka pošev položena preko trebuha, prsti desne objemali komolec leve roke. Ob desni strani lobanje je bil bronast predmet (jeziček pasne spone?) za katerega pa ni gotovo, če pripada skeletu, ker je ta bil vkopan kot ostali v prazgodovinsko in antično plast (sl. 154, 3).

6/1962 — zelo slabo ohranjen otroški skelet; smer Z-V, gl. 0.30, dl. 0.90 m. Lega rok se ne da ugotoviti. Brez pridatkov.

7/1962 — slabše ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.30, dl. 1.70 m. Ležal na hrbtu, lobanja na desni strani, leva roka objemala komolec desne, ki položena preko trebuha. Brez pridatkov.

8/1962 — slabše ohranjen otroški skelet; smer Z-V, gl. 0.30, ohr. dl. 0.80 m. Brez pridatkov.

9/1962 — slabše ohranjen otroški skelet; smer Z-V, gl. 0.25, ohr. dl. 0.90 m. Sredi prs je imel železno sponko (sl. 152, 7).

1/1973 — povsem uničen skelet; smer J-S. Brez pridatkov.

2/1973 — zelo slabo ohranjen otroški skelet; smer J-S, gl. 0.15, gl. 1.10 m. Roke imel položene na prsih pod vratom. Brez pridatkov.

3/1973 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.25, dl. 1.90 m. Ležal na hrbtu, roke sklenjene v pasu. V višini pasu imel železno sponko (sl. 151, 1).

4/1973 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.25, dl. 1.90 m. Ležal na hrbtu, lobanja na desni strani, roke je imel položene na prsa pod vratom. Brez pridatkov.

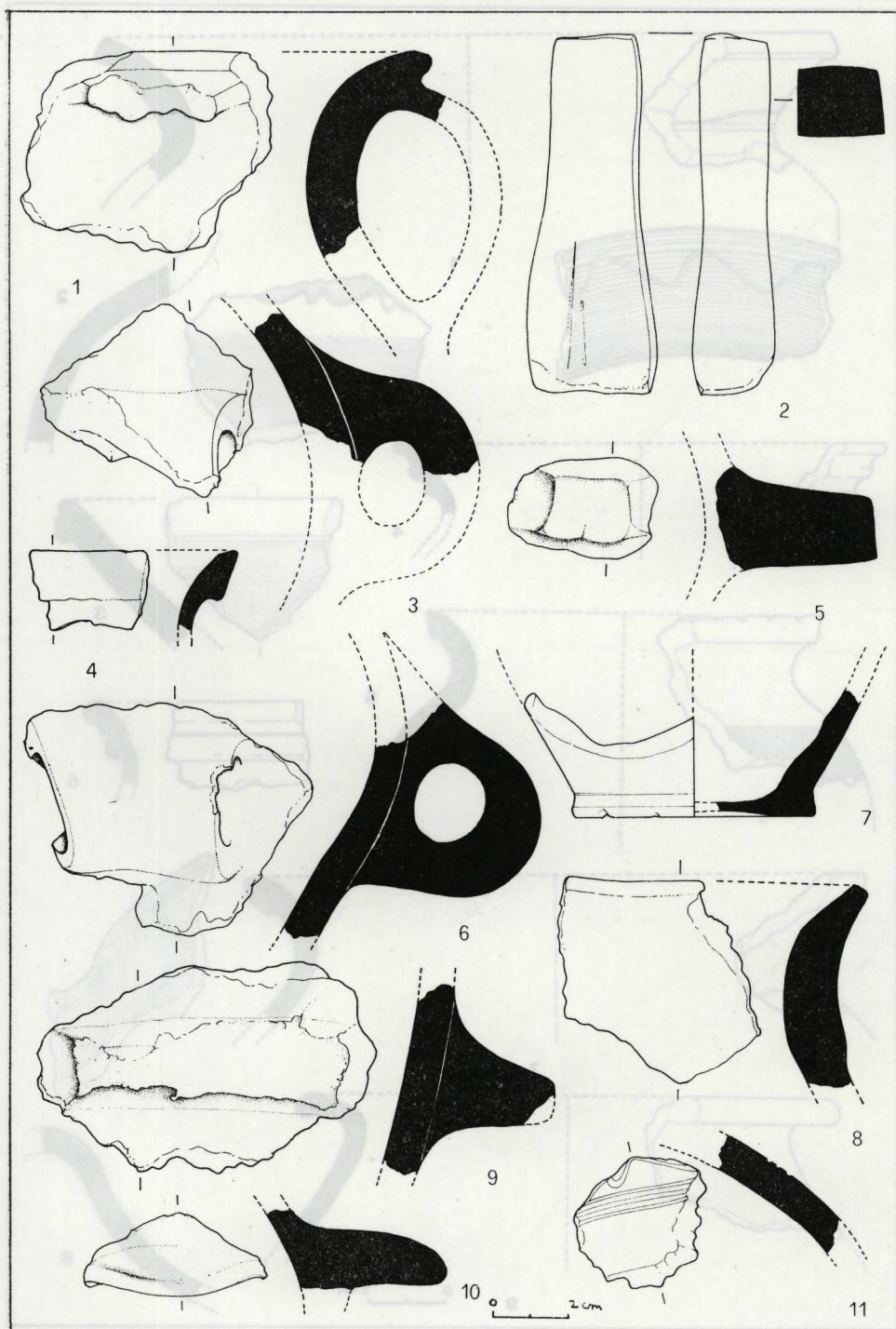
5/1973 — srednje ohranjen moški skelet; smer Z-V, gl. 0.20, dl. 1.95 m. Ležal na hrbtu, lobanja na desni strani, roke položene nekoliko više od pasu. Na levi strani prs je imel železno sponko (sl. 151, 6).

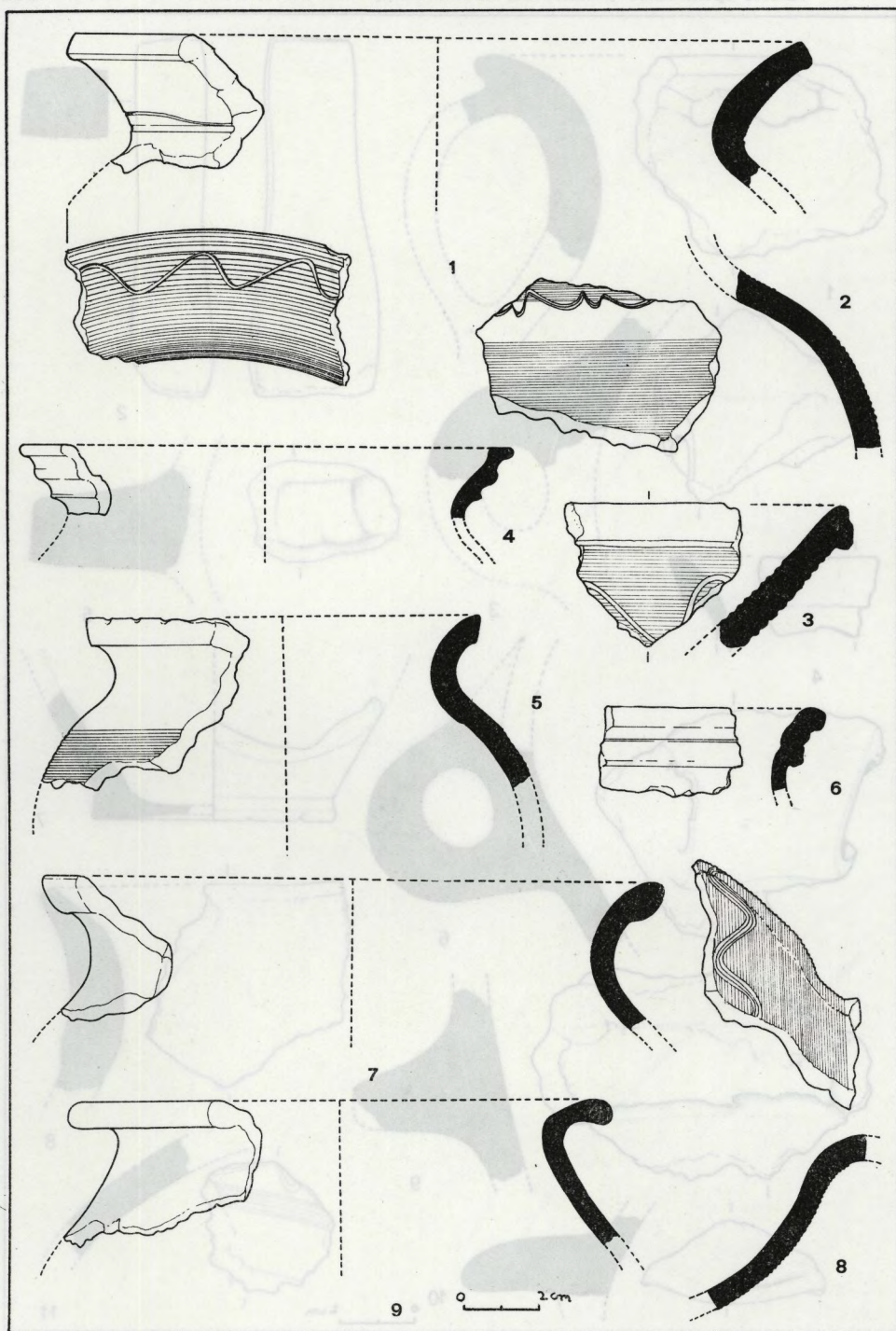
6/1973 — slabše ohranjen skelet; smer Z-V, gl. 0.50, ohr. dl. 1.15 m. Ležal na

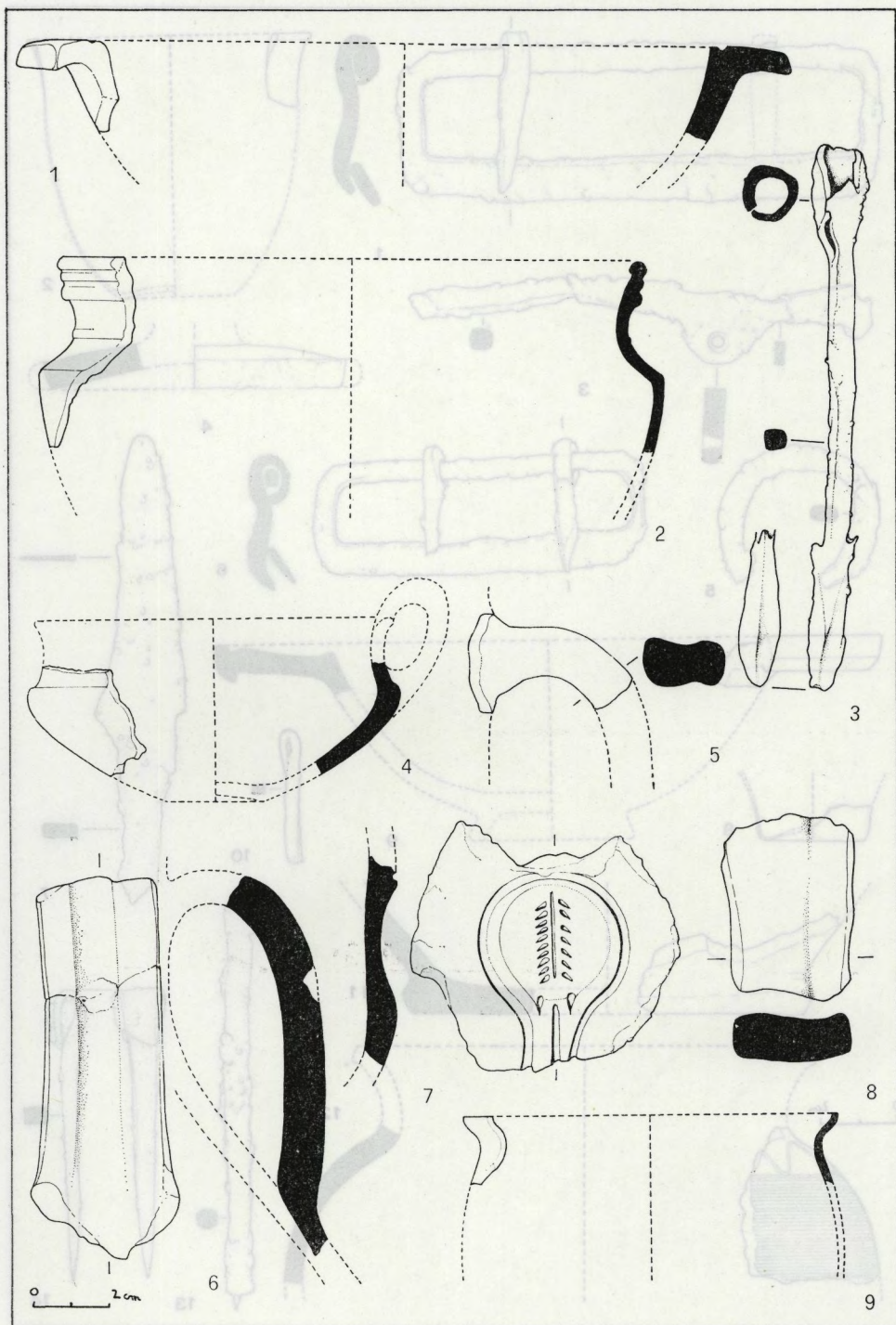
hrbtu, lobanja na desni strani, roke položene nad pasom. Na desni strani pod roko imel železno sponko.

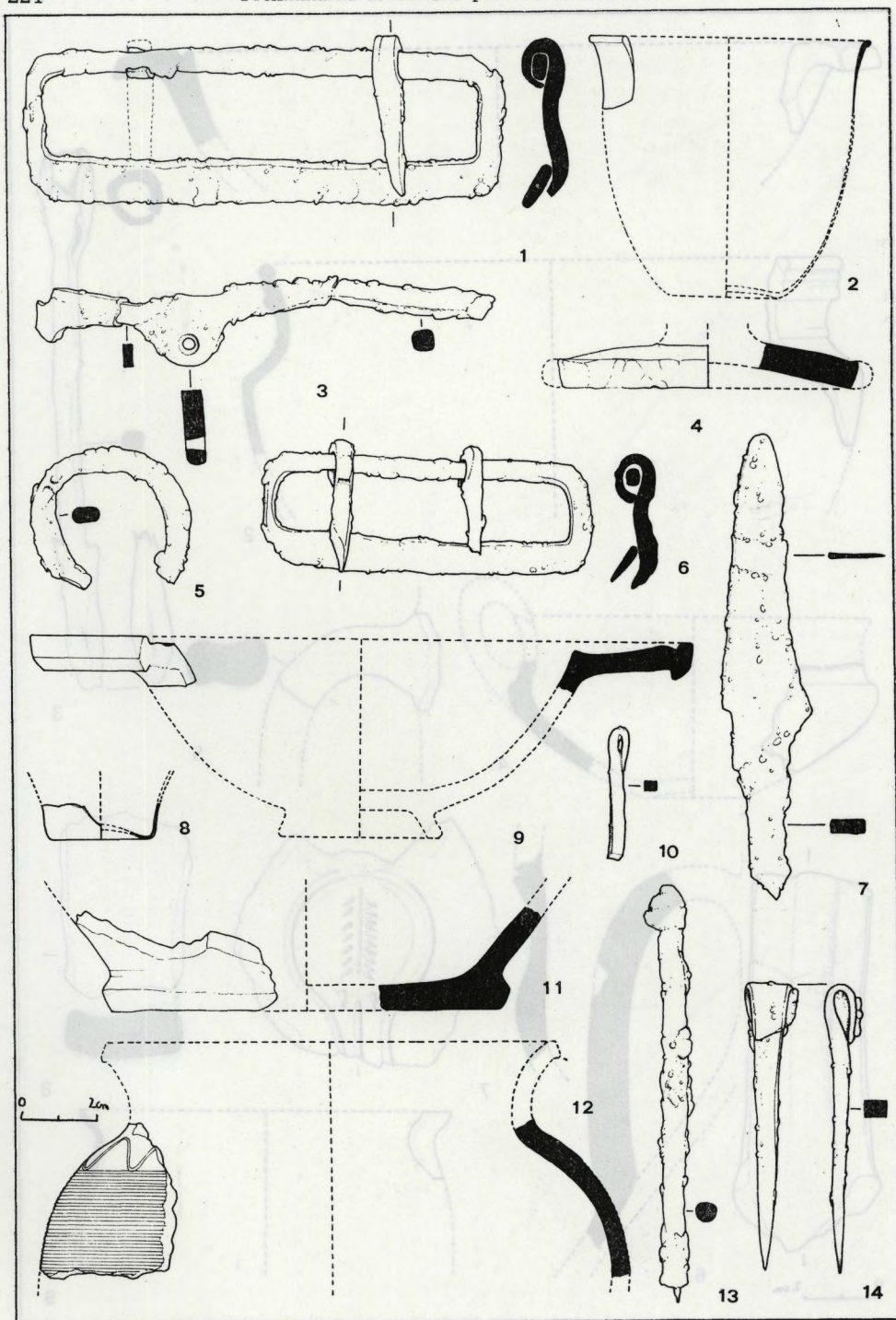
Najdbe:

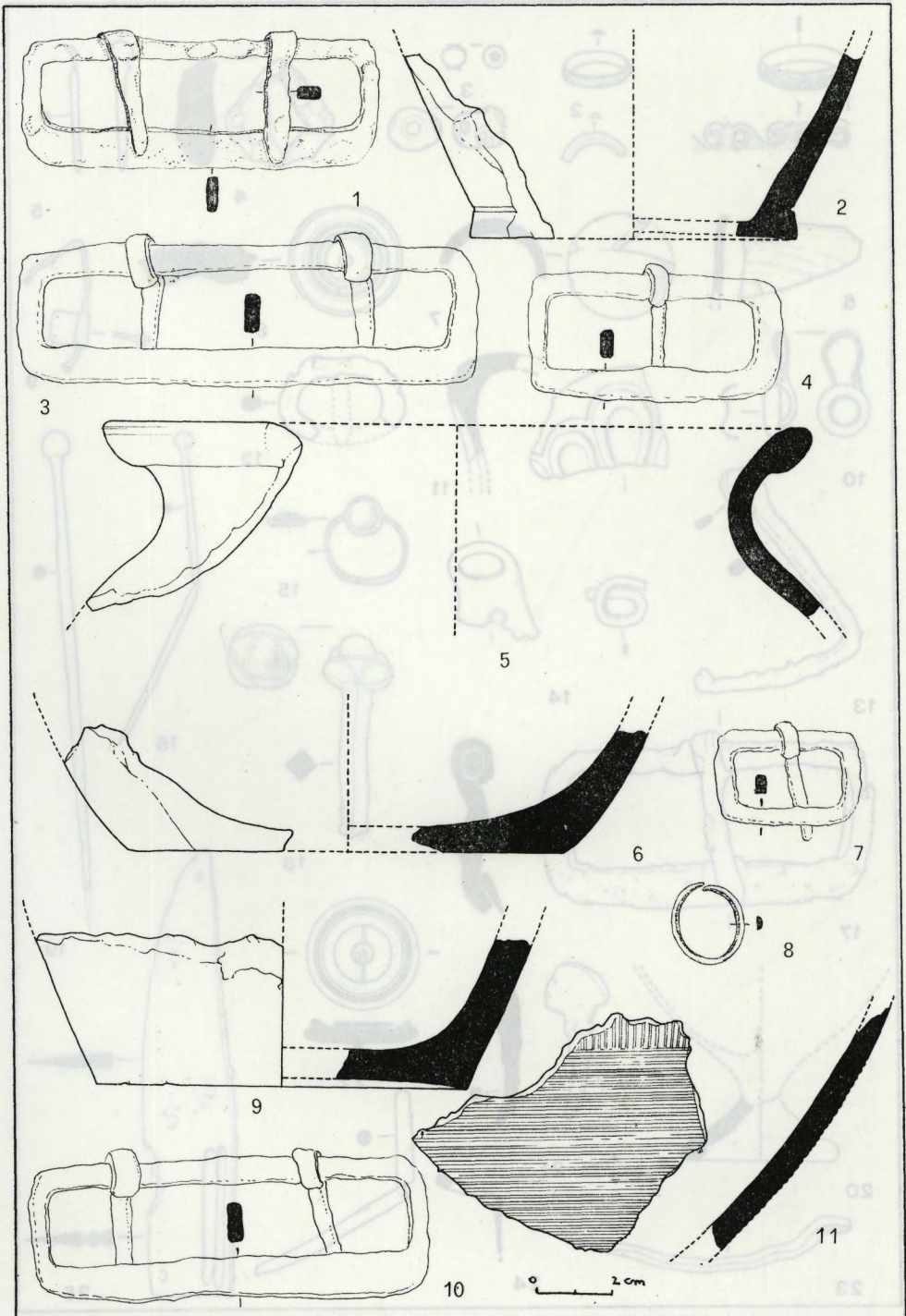
1. Bronasta igla z majhno kroglasto glavico (inv. št. 1562), dl. 9.5 cm (sl. 153, 19).
2. Koščen poklopec s kaneliranim in gumbastim izrastkom na sredi (inv. št. 1563), pr. 2.4 cm (sl. 153, 8).
3. Fragment ovalne železne pasne spone (inv. št. 1564), dl. 2.6 cm (sl. 153, 12).
4. Nekoliko poškodovana bronasta igla z okroglo glavico (inv. št. 1565), dl. 6.9 cm (sl. 153, 16).
5. Železen fragment, verjetno jeziček pasne spone (inv. št. 1566), dl. 5.9 cm (sl. 153, 23).
6. Železen nož z dvema kanelurama na obeh straneh (inv. št. 1567), dl. 9.3 cm (sl. 153, 25).
7. V fragmentih ohranjena steklena polkrogla jantarno rumene barve (inv. št. 1568), pr. 2.2 cm (sl. 153, 7).
8. Zgornji del čaše iz svetlo modro obarvanega stekla (inv. št. 1569), vel. 2.3×1.6 cm (sl. 153, 6).
9. Fragment bronaste kozmetične žličke (inv. št. 1570), ohranjena dl. 2.7 cm (sl. 153, 5).
10. Zgornji del bronaste igle s čebulasto glavico, ornamentirano z vrezi (inv. št. 1571), ohr. dl. 4.2 cm (sl. 153, 18).
11. Železna pasna spona z enim jezičkom (inv. št. 1572), dl. 6.8 cm (sl. 153, 17).
12. Večji kovan žebelj iz železa (inv. št. 1573), ohr. dl. 11.5 cm (sl. 151, 13).
13. Fragment železnega okova in obročka (inv. št. 1574) (sl. 151, 3,5).
14. Fragment zgornjega dela čaše in podstavka iz olivno zeleno obarvanega stekla (inv. št. 1575), pr. 3.3 cm (sl. 150, 9 in 153, 20).
15. Fragment bronaste igle, zanke in prevrtane pločevine (inv. št. 1576), (sl. 153, 14).
16. Večja železna spona z dvema jezičkoma (inv. št. 1577), dl. 13.5 cm (sl. 151, 1).
17. Železna spona z dvema jezičkoma (inv. št. 1578), dl. 8.9 cm (sl. 151, 6).
18. Železen nož z odbitim držajem (inv. št. 1579), dl. 12.7 cm (sl. 151, 7).
19. Upognjen železen jeziček spone (inv. št. 1580), (sl. 153, 13).

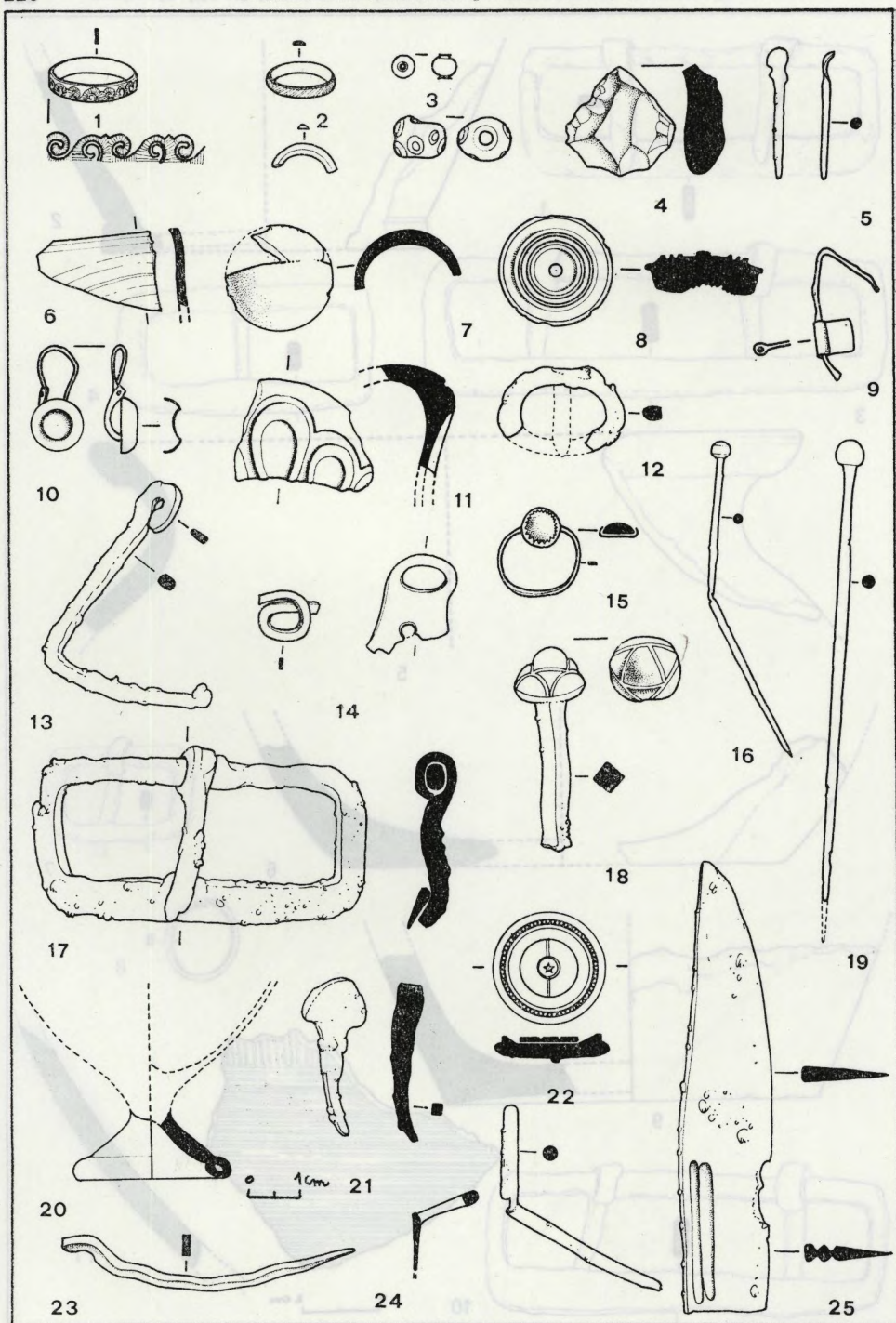

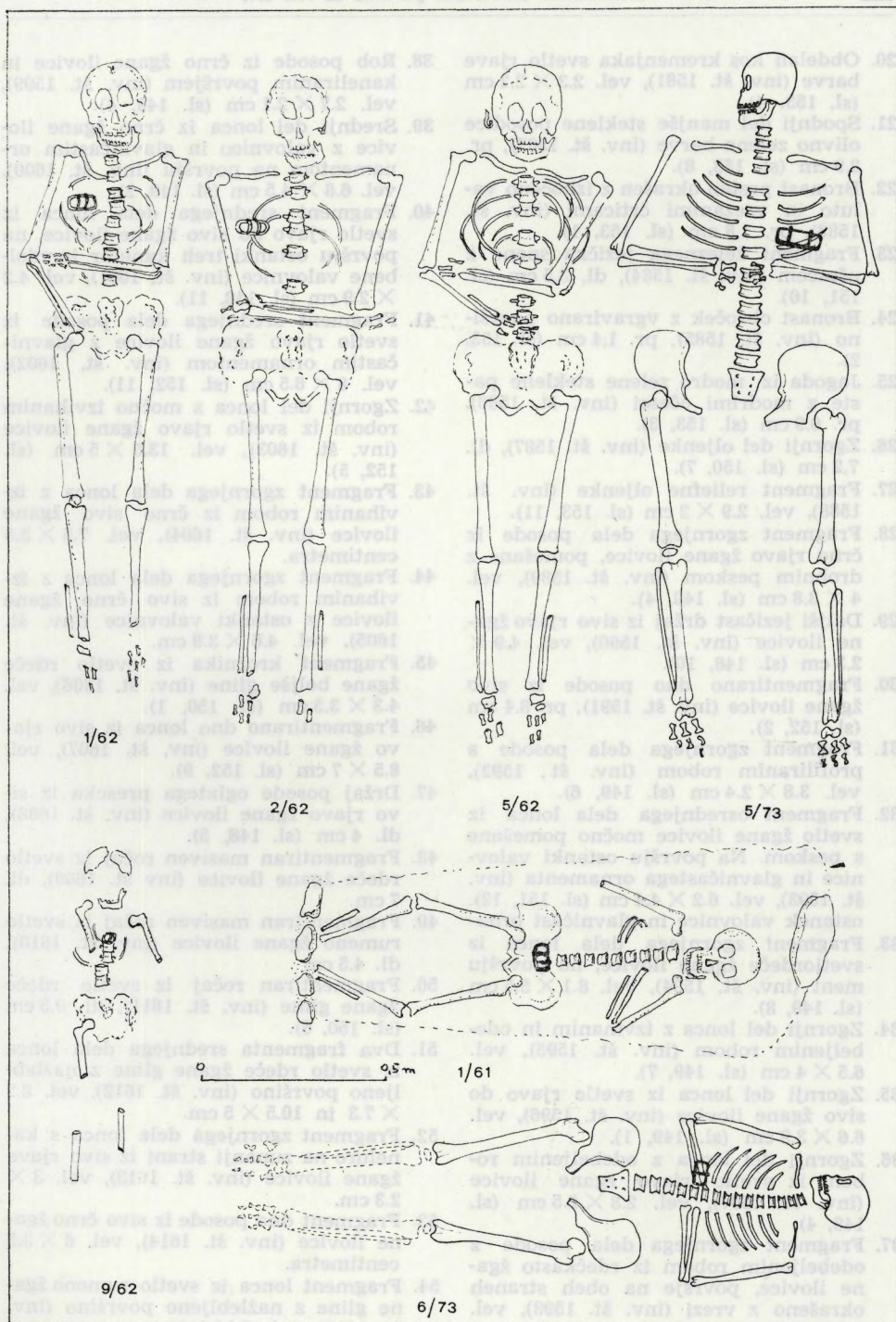

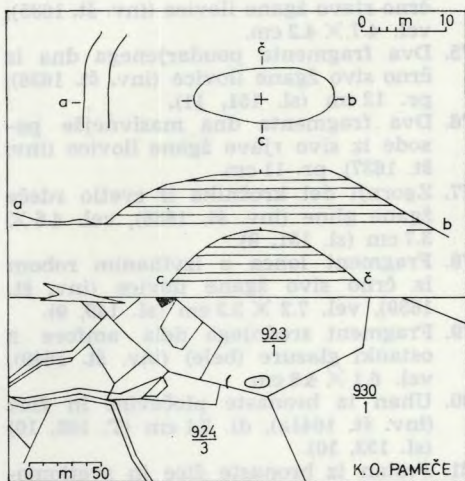

20. Obdelan kos kremenjaka svetlo rjave barve (inv. št. 1581), vel. 2.3×2.2 cm (sl. 153, 4).
21. Spodnji del manjše steklene posodice olivno zelene barve (inv. št. 1582), pr. 2.9 cm (sl. 153, 8).
22. Bronast prstan okrašen z izbočeno valuto in vrezanimi črticami (inv. št. 1583), pr. 1.8 cm (sl. 153, 1).
23. Fragment železnega jezička spona z ušescem (inv. št. 1584), dl. 3.5 cm (sl. 151, 10).
24. Bronast obroček z vgravirano površino (inv. št. 1585), pr. 1.4 cm (sl. 153, 2).
25. Jagoda iz modro zelene steklene paste z modrimi očesci (inv. št. 1586), pr. 0.9 cm (sl. 153, 3).
26. Zgornji del oljenke (inv. št. 1587), dl. 7.2 cm (sl. 150, 7).
27. Fragment reliefne oljenke (inv. št. 1588), vel. 2.9×2 cm (sl. 153, 11).
28. Fragment zgornjega dela posode iz črno rjavo žgane ilovice, pomešane z drobnim peskom (inv. št. 1589), vel. 4×3.8 cm (sl. 149, 4).
29. Daljši jezičast držaj iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1590), vel. 4.9×2.3 cm (sl. 148, 10).
30. Fragmentirano dno posode iz sivo žgane ilovice (inv. št. 1591), pr. 8.4 cm (sl. 152, 2).
31. Fragment zgornjega dela posode s profiliranim robom (inv. št. 1592), vel. 3.8×2.4 cm (sl. 149, 6).
32. Fragment osrednjega dela lonca iz svetlo žgane ilovice močno pomešane s peskom. Na površju ostanki valovnice in glavničastega ornamenta (inv. št. 1593), vel. 6.2×4.4 cm (sl. 151, 12). ostanek valovnice in glavničast ornament (inv. št. 1594), vel. 8.1×5.5 cm (sl. 149, 8).
33. Fragment zgornjega dela lonca iz svetlordeče žgane ilovice, na površju ment (inv. št. 1594), vel. 8.1×5.5 cm (sl. 149, 8).
34. Zgornji del lonca z izvihanim in odebeljenim robom (inv. št. 1595), vel. 6.5×4 cm (sl. 149, 7).
35. Zgornji del lonca iz svetlo rjavo do sivo žgane ilovice (inv. št. 1596), vel. 6.6×3.9 cm (sl. 149, 1).
36. Zgornji del lonca z odebeljenim robom iz svetlo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1597), vel. 2.8×2.5 cm (sl. 148, 4).
37. Fragment zgornjega dela posode z odebeljenim robom iz rdečkasto žgane ilovice, površje na obeh straneh okrašeno z vrezi (inv. št. 1598), vel. 4.5×4 cm (sl. 149, 3).
38. Rob posode iz črno žgane ilovice in kaneliranim površjem (inv. št. 1599), vel. 2.7×2.1 cm (sl. 149, 4).
39. Srednji del lonca iz črno žgane ilovice z valovnico in glavničastim ornamentom na površju (inv. št. 1600), vel. 6.6×4.5 cm (sl. 149, 2).
40. Fragment srednjega dela lonca iz svetlo rjavo do sivo žgane ilovice, na površju ostanki treh kanelur in vdolbene valovnice (inv. št. 1601), vel. 4.2×2.9 cm (sl. 148, 11).
41. Fragment srednjega dela posode iz svetlo rjavo žgane ilovice z glavničastim ornamentom (inv. št. 1602), vel. 8×6.5 cm (sl. 152, 11).
42. Zgornji del lonca z močno izvihanim robom iz svetlo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1603), vel. 13.5×5 cm (sl. 152, 5).
43. Fragment zgornjega dela lonca z izvihanim robom iz črno sivo žgane ilovice (inv. št. 1604), vel. 7.5×3.5 centimetra.
44. Fragment zgornjega dela lonca z izvihanim robom iz sivo črno žgane ilovice z ostanki valovnice (inv. št. 1605), vel. 4.6×3.9 cm.
45. Fragment krožnika iz svetlo rdeče žgane boljše gline (inv. št. 1606), vel. 4.3×3.5 cm (sl. 150, 1).
46. Fragmentirano dno lonca iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1607), vel. 8.5×7 cm (sl. 152, 9).
47. Držaj posode oglatega preseka iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1608), dl. 4 cm (sl. 148, 5).
48. Fragmentiran masiven ročaj iz svetlo rdeče žgane ilovice (inv. št. 1609), dl. 7 cm.
49. Fragmentiran masiven ročaj iz svetlo rumeno žgane ilovice (inv. št. 1610), dl. 4.5 cm.
50. Fragmentiran ročaj iz svetlo rdeče žgane gline (inv. št. 1611), dl. 9.5 cm (sl. 150, 6).
51. Dva fragmenta srednjega dela lonca iz svetlo rdeče žgane gline z nažlebljeno površino (inv. št. 1612), vel. 8.2×7.3 in 10.5×5 cm.
52. Fragment zgornjega dela lonca s kaneluro na zunanji strani iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1613), vel. 3×2.3 cm.
53. Fragment dna posode iz sivo črno žgane ilovice (inv. št. 1614), vel. 6×3.5 centimetra.
54. Fragment lonca iz svetlo rumeno žgane gline z nažlebljeno površino (inv. št. 1615), vel. 6×4 cm.

55. Fragment vrča iz svetlo rdeče žgane gline s kanelirano površino (inv. št. 1616), vel. 6×5.8 cm.
 56. Fragment zgajenega peščenjaka, verjetno brusni kamen (inv. št. 1617), vel. 7.5×4.5 cm.
 57. Fragment zgornjega dela lonca iz sivo črno žgane ilovice (inv. št. 1618), vel. 5.5×5.2 cm (sl. 150, 2).
 58. Fragmentirano dno posode iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1619), vel. 8×4.9 cm.
 59. Fragment zgornjega dela lonca iz svetlo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1620), vel. 4×3.2 cm.
 60. Fragment srednjega dela lonca iz sivo rjavo žgane ilovice, ki ima na površju glavničast ornament (inv. št. 1621), vel. 4.5×3.7 cm.
 61. Fragment srednjega dela vrča iz svetlo rdeče žgane gline z rebri (inv. št. 1622), vel. 5.5×5 cm.
 62. Fragmentiran ročaj iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1623), š. 3.2 cm (sl. 150, 8).
 63. Fragment zgornjega dela lonca z ostankom ročaja iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1624), vel. 6.5×5.7 centimetra (sl. 148, 1).
 64. Spodnji del posode iz svetlo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1625), vel. 3×4 cm (sl. 152, 6).
 65. Fragmentirano dno lončka iz svetlo rjavo žgane gline (inv. št. 1626), pr. 6.2 cm (sl. 148, 7).
 66. Fragmentiran brusni kamen iz sivega peščenjaka (inv. št. 1627), dl. 9.7 cm (sl. 148, 2).
 67. Fragmentiran ročaj s kaneluro v sredini iz svetlo rdeče žgane gline (inv. št. 1628), dl. 4.3 cm (sl. 150, 5).
 68. Zgornji del lonca z nazobčanim robom iz sivo črno žgane ilovice, na površju pas drobnih vrezov (inv. št. 1629), vel. 6.2×4.5 cm (sl. 149, 5).
 69. Fragment skodelice iz črno sivo žgane ilovice (inv. št. 1630), vel. 4.1×3.5 cm (sl. 150, 4).
 70. Fragment zgornjega roba posode iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1631), vel. 5.2×4.7 cm (sl. 148, 8).
 71. Fragmentiran držaj masivne posode iz sivo rdeče žgane ilovice (inv. št. 1632), vel. 8.5×5 cm (sl. 148, 9).
 72. Širši ročaj iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1633), š. 4 cm (sl. 148, 6).
 73. Fragmentiran širši ročaj iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1634), vel. 6.5×5.5 cm (sl. 148, 3).
 74. Fragment srednjega dela posode iz črno rjavo žgane ilovice (inv. št. 1635), vel. 4.7×4.2 cm.
 75. Dva fragmenta poudarjenega dna iz črno sivo žgane ilovice (inv. št. 1636), pr. 12 cm (sl. 151, 11).
 76. Dva fragmenta dna masivnejše posode iz sivo rjavo žgane ilovice (inv. št. 1637), pr. 11 cm.
 77. Zgornji del krožnika iz svetlo rdeče žgane gline (inv. št. 1638), vel. 4.6×3.7 cm (sl. 151, 9).
 78. Fragment lonca z izvihanim robom iz črno sivo žgane ilovice (inv. št. 1639), vel. 7.2×3.2 cm (sl. 149, 9).
 79. Fragment srednjega dela amfore z ostanki glazure (bele) (inv. št. 1640), vel. 6.1×4.8 cm.
 80. Uhan iz bronaste pločevine in žice (inv. št. 1641a), dl. 2.1 cm (T. 165, 10) (sl. 153, 10).
 81. Prstan iz bronaste žice in svetlomodrim kamnom (inv. št. 1641b), pr. 1.7 cm (sl. 153, 15).
 82. Železen gumb s svetlomodrim vložkom iz steklene paste (inv. št. 1641c), pr. 2.4 cm (sl. 153, 22).
 83. Fragmentiran železen predmet vprašljivega pomena (inv. št. 1641d), dl. 3 cm (sl. 153, 9).
 84. Podolgovata železna spona z dvemi jezički (inv. št. 1270), grob 1/1961 dl. 9.9 cm (sl. 152, 1).
 85. Železna spona z enim jezičkom (inv. št. 1472) grob 5/1961, dl. 6.9 cm, (sl. 152, 4).
 86. Bronast prstan z nesklenjenimi konci (inv. št. 1280), grob 6/1961, pr. 2 cm (sl. 152, 8).
 87. Podolgovata železna spona z dvemi jezički (inv. št. 1475), dl. 10.4 cm grob 1/1962, (sl. 152, 10).
 88. Podolgovata železna spona z dvemi jezički (inv. št. 1470), grob 2/1976, dl. 12.3 cm (sl. 152, 3).
 89. Manjša železna sponka z enim jezičkom (inv. št. 1471), grob 9/1962, dl. 3.9 cm (sl. 152, 7).
 90. Novec, Julianus Apostata (360—363), Aes III. Aquileia, LRBC 658.
 91. Novec, Anastasius I. (491—518) bron M-večji format, Konstantinopol, BMC 17 sl. Novec je rabil kasneje za obešek, ker ima manjšo luknjico na robu.
 92. Srebrn novce, Friderik II (1218—1250), Verona, skledasti denar (pikolo), CNI 11.
- Predmete od 1—83 in 90—92 smo izkopali 1973, izkopavanja je financirala RSS, predmete od 84—89 pa 1961 in 1962 (pra-

Sl. 155 Pameče, tloris

Fig. 155 Pameče. Plan, section and site plan of the fort

zgodovinsko in antično gradivo s teh izkopavanj je objavljeno v katalogu Križne gore).

Iz gradiva je razvidno, da so izkopani prazgodovinski predmeti bolj redki kot v letih 1961 in 1962 (sl. 148, 1—6, 8—10; sl. 153, 3, 18), čemur je vzrok manjša izkopna površina in večja plitvina oziroma pomanjkanje zemlje. Več je bilo predmetov antičnega izvora tako keramike (sl. 149—151) in drugih drobnih predmetov (sl. 153, 1—2, 6—8, 11, 20), ki pa sodijo podobno kot najdbe iz prejšnjih let v čas od začetka 2. stol. tja v 4. stoletje (AV 19, 1968, 479). Skeletni grobovi so imeli enake pridatke, zaenkrat nepredeljive železne sponke z enim ali dvema jezički (sl. 152, 1, 3, 4, 10; sl. 153, 6, 13). Najdbe keramike (sl. 149, 2, 4, 5, 9) in srebrnika Friderika II. (1218—1250) pa kažejo na to, da tudi skeleti oziroma grobovi najbrže ne izstopajo iz 13. stoletja. Najdba bizantinskega novca Anastazija I, ki je bil tu v sekundarni rabi (bil je kot obesek), pa je zaenkrat preveč osamljena, da bi lahko iz nje sklepal na kontinuirano poselitev iz 4. v 5. in 6. stoletje.

V okviru izkopavanja 1973 smo tudi sondirali okoli cerkvice sv. Ane na prevalu pod Križno goro, kjer so pred leti odkrili na zunanji severni steni freske iz začetka 14. stol. Vas Podlož, h kateri spada cerkvice, se v pisanih virih omenja že v 13. stoletju. Izkopali smo 4 sonde, v ka-

terih pa razen recentnih žebeljev ni bilo ničesar. — M. U.

LEVKOVA JAMA — Glej: Rimska doba!

POLHOGRAJSKA GORA — Glej: Rimska doba!

PAMEČE. Topografska ekipa Instituta za arheologijo SAZU je aprila letos preverila lego in obliko utrdbe na 455 m visokem obronku Pohorja severno nad vasjo, ki jo je opisal W. Schmid, ZhVSt 18, 1922, 42. Umetno zravnan kopa s pr. 7 oz. 16 m leži v gozdu parc. 923/1, k. o. Pameče in je od podaljška grebena proti jugu oddeljena s plitvim jarkom in nasipom, medtem ko druge strani varujejo strma pobočja (sl. 155). Poskusne sonde tudi tokrat niso dale nobenih najdb. — S. P.

SVETJE PRI MEDVODAH. V oktobru 1973 smo si po sporočilu LM Medvode ogledali skelet, izkopan na terenu za temelje kleti pod garažo Mirka Mihevcva, Svetje 39, Medvode. Skelet je ležal v gl. 1.6 m in v humusni plasti, tik nad prodom, orientiran S-J, obložen z vencem kamenja, a brez pridatkov. Glede na okoliščine najdbe in neposredno okolico (dokumentacijo o najdbah na tem terenu hrani ljublj. ZSV) sklepamo, da sodi ta pokop v poznoantično obdobje. — I. S.

TOMAJ. Pri gradnji samostanskega poslopja na Tabru 1894-95 podrt kapela sv. Pavla; obenem našli več skeletov, pridevki označeni kot staroslovanski 8-9. stol. Marchesetti, Cast. 45. MZK 25, 1899, 94. (IMK 9, 1899, 37). Človeške kosti najdene kasneje pri kopanju za vodovod pri zvoniku nove ž. c. sv. Petra in Pavla in pri popravljanju stopnišča, ki z J vodi na Tabor. Staroslovansko grobišče ob kapeli sv. Pavla?

Lokacija zgodnjeredneveškega grobišča na Gradišču: dveh grobov 1898 (IMK 9, 1899, 37) ni mogoče točno locirati. Grobovi MAGW 36, 1906, 14 so najdeni na parceli »kmeta Gorup«, p. št. 1020 k. o. Tomaj, last Gorup Miroslav, Tomaj 11. Po anketi ok. 1905 najdeni grobovi na tej in na sosednji parceli št. 1018, last Zlobec Karolina (Pri Seražin), Tomaj 56 (2 groba), vse na samem JZ robu Gradišča ter na p. št. 1021/4, ledina Hrbec, last Škerl Pavel, Tomaj 53, že pod robom Gradišča na pobočju (2 groba). Staroseljsko grobišče na Gradišču. — B. S.